

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published weekly by the WORKERS and FARMERS Publishing Association, Limited, 4 JOHN STREET, CORNWALL, ENGLAND. BY THE HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськ. Робітнич. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НА ДОПОМОГУ БУДИНКОВІ НАШОЇ ПРЕСИ І ШКОЛИ В.О.К.

Товариші й Товаришки! Робітники й Робітниці! Фармери й Фармерки! Робітничі й фармерські молоді! З доручення самої конференції української частини Комуністичної Партії Канади, девятого з'їзду Товариства Українських Робітничо-Фармерських Дім, та четвертої конференції Робітничого Запозомого Товариства звертаємося до вас з покликом у дуже важливій для всіх нас справі.

Справа ця — це сплата довгу будинку нашої преси й школи В.О.К. у Вінніпегу. Необхідність примусила з'їзди наших організацій про цю справу заговорити, вирішити й доручити нашим комітетам їхню ухвалу виконати.

Як всім нам відомо, у Вінніпегу побудували ми новий будинок — додаткову частину нашого центрального будинку ТУРФДім, для приміщення друкарні ТУРФДім, офісів наших часописів та журналів, центральних комітетів наших організацій, та школи Вищого Освітнього Курсу. Побудували ми його головним чином при допомозі місцевих товаришів і товаришок та значної суми позичених грошей.

Умовини так склалися, що необхідно було допомогти побудуванню Українського Робітничого Дому в Торонто і через це по сьогодні не було зроблено ніякого поклику до нашого робітничо-фармерського загалу всьої Канади за допомогою сплати довгу нашого нового будинку в центрі. Як могли наші товариші й товаришки у Вінніпегу, разом з Центральним Виконавчим Комітетом ТУРФДім, так справлялися з цим великим тягарем, щоб тільки не перешкодити кампанії в користь Укр. Роб. Дому в Торонто.

Потім прийшли вісті про велике нещастя-повінь в Галичині та Буковині і туди треба було звернути нашу допомогу. А довг на будинку нашої преси й школи що-раз більше приростає наших товаришів у Вінніпегу. Посьогодні його залишилося \$34,661.00.

Вінніпегські товариші, разом з Центральним Виконавчим Комітетом ТУРФДім, як могли, так сплачували короткотермінові, невідкладні позички. В одному місці позичали, в другому віддавали. Чимало клопоту й гризоти мали вони в зв'язку з цим, але нікому поза Вінніпегом нічого не говорили, щоб не робити перешкоди тим іншим важливим кампаніям, що ми їх переводили.

Так дотягнули аж до з'їзду наших організацій і тут необхідно було вже справу вирішити. І наші з'їзди однодушно вирішили призначити місяць часу, від 15-го лютого до 15-го березня, на ударну кампанію допомоги сплатенню довгу, що залишилася ще на нашому новому будинку в Вінніпегу.

Виконуючи ухвалу сьогорішних з'їздів наших організацій, ми кличемо всі відділи й гуртки, все членство і всіх прихильників наших організацій, всіх читачів нашої преси негайно поробити всі необхідні приготування до цього місяця кампанії та доложити всіх старань, щоб ця кампанія мала запевнений успіх.

Ми свідомі того, що це вимагатиме великої праці, що завдання це тяжке після недавніх інших кампаній, що ми їх мусили переводити, але ми певні й того, що свідомість значіння цієї допомоги, за яку ми в цьому місяці мусимо подбати, переможе всі труднощі й перешкоди. Як завжди в минулому ми виконували накази й ухвали наших з'їздів, не зважаючи на ніщо, так і цим разом ми виконаємо своє завдання і засвідчимо знову, що значить організована й свідомі робітничо-фармерська громада.

Ми кличемо всі наші місцеві організації негайно створити об'єднані комітети допомоги сплатенню довгу нашого будинку преси й школи В.О.К., а ці комітети повинні без проволікань підготувати плани проведення кампанії. Поодинокі, вільні члени, прихильники наших організацій і всіх читачів нашої преси кличемо з поодиноким підготувати собі плани праці для цієї справи в місяці кампанії.

Необхідно використати всі можливості для забезпечення успіху кампанії. Влаштувайте концерти, представлення, забави, мітинги, колекти при всякій нагоді. Використовуйте кожну догідну хвилину, кожну найменшу нагоду, щоб зібрати хоча-б і найменшу суму. Не забувайте ні на хвилину, що в місяці від 15-го лютого до 15-го березня на кожному й кожній з нас є обов'язок увесь час працювати для справи сплатення довгу будинку нашої преси й школи В.О.К.

Не забувайте ні на хвилину, що цей будинок дав нам можливість видавати сьогорішні два часописи і два журнали; що в ньому почався вже Вищий Освітній Курс, на якому вчиться 65 учнів, що поприїздили з різних місцевостей і провінцій Канади. В ньому вчиться майбутні вчителі й вихователі наших дітей та загальні працівники в робітничих та фармерських організаціях, що мають прийти з допомогою нашої культурно-освітньої праці і нашому робітничо-фармерському рухові по всій Канаді.

Допомога сплатенню довгу будинку нашої преси і школи В.О.К., це допомога всім нашим організаціям, це важливий вклад в їхню діяльність.

Тому негайно всі до праці, щоб звільнити центральний будинок нашої преси й школи В.О.К. від тягару заборгованості та допомогти цій великій і важливій для всіх нас праці, що в ньому проводиться. Нехай ця кампанія відзначить наш новий збуток, ворогам українських робітників та фармерів на смуток, а нашої свідомі робітничо-фармерській громаді на радість та на зміцнення її сил для боротьби за краще життя.

Центр. Укр. Агітпропомком Компартії Канади.
Центральний Виконавчий Комітет ТУРФДім.
Головний Заряд Роб. Запозомого Товариства.

СКАЛКИ ЖИТТЯ

(Вісім днів в румунській с'юранці.)

Наша народина коротенький опис нещасливої румунської с'юранці. Не хочеться вірити, щоб люди так озиріли. Не хочеться — але не відважувалася, а прах. Польська дефензива, румунська с'юранка — це страшні засоби, перед якими бліднуть засоби середньовічної інквізиції. І проти цих катівських установ не протестує культурний світ, хоч знає про їх діла. Але хто сіє мізер, той колись пожне бурю.

Це було в'ночі. Після стукоту

до воріт, а потім до дверей та вікна, в кімнату влилося кілька агентів. Друга частина їх увірвалася крізь вікно. Вони заповнили всю кімнату й викрикували своє прізвисько. У них були недобрі, люті обличчя, і гукаючи, вони вимахували руками. Одного з них, комісара, звали Стекло. Низький, товстий, з синьочервоним обличчям, на якому стрімлі мишачо-малі, люті й хитрі очі. Він підбіг до мене й крикнув: "Ну, скажи швидше, кого ти знаєш?" Почав називати імена товаришів. На мою відповідь, що я нікого не знаю, він сказав: "Ну, нічого, все одно скажеш". Тон його був упевнений. Він вимагав від мене комуністичних маніфестів. Він наставляв на тому, що я їх маю.

За три години найпильнішого трусу вони знайшли в мене "Російську Історію" й зрадили. Звели мене в коридор і заявили, що мене заарештовано. На запит моєї батьки, куди мене ведуть, з цинічною лайкою відповіли: "Навчити розуму".

Обшукали батьків. Коли я підійшла попрощатися з ними, Стекло загорловив їх від мене: "Розмовляти не вільно. Гай-дай!"

На вулиці стояли візники з людьми. Підійшовши ближче, я побачила знайомого товариша. "Ну, а його ти знаєш?" — запитав Стекло. Я хитнула головою — "Ні!". Мені страшно було дивитися на землістоїр в плямах обличчя товариша. В довгому сірому халаті, з закутими руками, він знепокоєно зупинив свої очі на мені. Він тут же двадцять день провів у с'юранці. Щодня його мучили.

Ми рушили. Мали заарештувати ще одного товариша, але його не було дома.

Стекло читав список взятих товаришів, шукаючи, кого ще треба заарештувати. Вивилося, що всі вже є. Тоді рушили до с'юранці.

Крім мене, було ще п'ятеро дівчат. Нас повели нафору. Агент метушлився. Через кілька хвилин мене повели до кімнати з канарпою. На столі лежала жовта гума. Дуже товстий шмат. Коли я увійшла, комісар встав з канапи і ткнув мені гуму до самих очей: "Читай!"

Я глянула на напис і мовчала. Глушливо комісар знову ткнув мені гуму в обличчя: "Читай голосно, швидко!" Я мусила прочитати. Великі чорні літери знушалися з читача:

По — російському: "Скажи правду!"

По — румунському: "Спунц дрепт".

Як тільки вимовила це, мене вдарило гумою по раменах: "Бачиш, говори все, що знаєш! Як ні — знайдемо щось краще для тебе". Я мовчала. Мене люто виштовхнули з криком: "Все одно, заговорись".

Нас одвели до кімнати, де стояли шкільні лави. За цими лавками агентів учать, як бити в'язнів. Коли ми ввійшли, біли одного хлопця. Поруч сиділа дівчина. Їй вже били. На підлозі, під лавками лежали люди. Я не пізнавала їх.

Під ранок поприходили агенти та комісари. Вони розштовхували людей ногами.

Ось підійшов агент і вдарив когось ногою по голові: "Ей ти, професоре, вставай!" Той скок, але знову впав. Це був робітник. Його зняли вночі і до ранку били. Він знепритомнів.

Ось агент підійшов до другого й так само штурхнув його ногою: "Що ж ти, наволоць, досі спиш?" Підвівся молоді бліде обличчя. Цього хлопця також били, доки в нього з горла не полилася кров.

Саме тоді ввійшов комісар. Високий, грубий з підкаченими руками, з очима, налитими кровю. Це був кат Іван Іванович Батулев. Він підійшов до двох дівчат, що сиділи на стільцях, смикнув їх за волосся й кинув на підлогу з диким ревом: "А на підлозі ви не можете посидіти?" Кілька разів він ударив їх по обличчю, а потім ткнув у кутки. Вони мали сидіти обличчям до стіни.

Привели старого робітника: його били в обличчя та по голові.

Привели ще кількох робітників. Їх кинули на підлогу, тигали за волосся та копали ногами в обличчя. Один агент сів верх на заарештованого, а інші плювали на нього.

Розмовляти та переглядатися не можна було. Біля кожного з нас сидів агент і при найменшій спробі руху починав бити.

Коли привели одного робітника — пекаря, то вся с'юранка дуже зраділа. По черзі кожний підходив до нього, штовхав і гукав: "А, ти знов понапав, знов влаштуєш голодівку!" Робітника кинули на підлогу і били аж доки кров не потекла з рота та носа.

Це була покищо зустріч. Ми чекали допиту.

Почався допит. Кожен з нас намагався триматися як найміцніше. Кожен чекав своєї черги. Ввійшов кат Батулев: "А, тепер — до фабрики бити. Гай ля фабрику де бати. Ви ще не знаєте цієї фабрики?" Нахабний сміх та цинічні стусани

виражали товаришів до "фабрики".

Там роздавали всіх. До того тіла проводили електричний ток. Від болю вкази падали непритомні. Тоді починали паніку, щоб налякати тих, хто чекав черги. Дрібні агенти бігли з водою, приводили наелектризованого до притомності. Потім примушували в'язня бігати по кімнаті й били його гумою по п'ятках; коли в'язень падав, примушували стусанам та ударами знову продовжувати шалений біг. Коли ноги розпухали, на них лили воду. Потім робили "жабу": зв'язували руки й ноги, між колінами клали домаку й під ударами гуми примушували стрибати, тацювати. Крики й вимоги визнати свою провину, назвати співників — були аккомпаніментом до цієї вишуканої дії.

Ті, хто чекав черги, мучилися не менш, ніж ті, хто вже переживав тортури.

Одного вечора, коли всі комісари розійшлися й залишилися самі агенти, привели двох хлопчиків років п'ятнадцяти. Почалася розправа над ними. Агенти перекидали їх як м'ячі. Брали на спину і з розмаху кидали об підлогу. Відкривали

силомиць роти й плювали в них. Коли діти стогнали — їх питали невинно-нахабним тоном: "Чого ти, хлопчику, стогнеш?" Агенти вимагали, щоб діти призналися, що вони нас знають.

Коли діти набридли агентам, один почав ходити по кімнаті й скаржитися, що він не вміє бити дівчат: "Тільки Гаман — другий агент — дійсний спец своєї справи. Минулого тижня привели ніжну красуню комуністку. Агенти одержали наказ від самого Гусареску робити з нею все, що схочуть. І робили. Всі. Але Гаман досяг апогею. Коли він б'є, то всі ми відчуємо натхнення. О, це — майстер своєї справи".

Дехто з дівчат не витримав. Почалася істерика.

В с'юранці ми перебували вісім днів. З дня на день, з ранку до ночі — тортури та знущання.

Але ми були бадьорі й міцні. Ми знали, що за нами — тисячі, що правління й панування агентів та комісарів, які знаходять натхнення в знущанні — не може довго триматися.

Одна з в'язнів.

ДЕСЯТЬ РОКІВ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Святкування десятирічного ювілею в столиці У.С.Р.Р. — Свято по заводах та клубах.

26. грудня трудящі Харкова вчорішньо відсвяткували десятиріччя існування радянської влади на Україні. Це 24-го грудня на всіх заводах і установах відбулися загальні збори робітників і службовців, де виступили члени уряду з доповідями про народження та розвиток Радянської України. Відбулися також багатолюдні відкриті збори осередків, присвячені ювілею.

Місто декоровано прапорами, плакатами, гірляндами й портретами провідників.

25. і 26. грудня в усіх робітничих клубах та школах відбулися вечери, присвячені ювілею.

Після доповіді членів уряду та учасників громадянської війни на Україні, багато робітників та робітниць виступили з особистими спогадами про перші роки боротьби за Радянську Україну.

УРОЧИСТЕ ЗАСІДАННЯ УРЯДУ У.С.Р.Р.

В столиці Радянської України, 26. грудня 1927 року, в найбільшому міському театрі імені Шевченка, що його малярсько декоровано в українському стилі, зібрався уряд У.С.Р.Р. на урочисте засідання, щоб разом зі всім радянським суспільством, разом зі всіми трудящими і з провідним революційним — компартією, зробити підсумки десятирічної роботи на ниві творення української пролетарської держави.

тнєва революція й компартія висунули ідею національної рівності, ідею спільної боротьби всіх трудящих проти класових гнобителів.

На Україні національні взаємини були надзвичайно складні. Скинєння царату утворило сприятливий ґрунт для зростання шовінізму серед дрібнобуржуазії. Жовтнева революція руба поставила соціальні питання. Перед лицем соціальної небезпеки українська дрібна буржуазія в своїх класових інтересах увійшла в спілку зі своїм віковим ворогом — російською буржуазією. Тепер кожний трудящий знає, що лише спілка робітників і селян всіх національностей може перемогти. Десять років тому це розуміли лише передові найвідоміші революційні борці. Лише в процесі громадянської війни трудящі маси зрозуміли цю істину.

В таких складних обставинах була Україна в грудні 1917 року перед першим зїздом Рад. Тоді історія українського трудячого народу перейшла свій Рубікон. У грудні 1917 року на першому всеукраїнському зїзді Рад було вперше закладено підвалини української державності на принципах, що їх проголосила Жовтнева революція.

Хоч перші роки свого життя У.С.Р.Р. присвятила кривавій боротьбі за своє існування, але ж на десятиріччя пролетарської влади на Україні ми маємо величезні досягнення. Радянська Україна росте та міцнішає. Вона була за ініціаторку утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік. П'ятиріччя досягнення величезні: за 5 років видано української літератури більше як попередніх 130 років.

Сьогодні, в день десятиріччя У.С.Р.Р., ми можемо сказати: сила пролетарської революції перемогла величезні труднощі минулого десятиріччя. Ця ж сила забезпечить і наші успіхи. Хай живе єдність робітників і селян! — (закінчив Скрипник. — Хай живе У.С.Р.Р! Хай живе соціалізм!)

Від імені Ц.К. К.П. (б.) У. промовів Каганович, а по короткій промові Затонського, з привітанням від Червоної Армії виступив Якір.

Далі зібрання вислухало привітання від Туркменістанської С.Р.Р., Всеукраїнських Профсоюзів, незалежного селянства, харківської Міськради, громадських організацій України та робітників і селян Західної України.

Від імені робітників і селян Західної України привітав урочисті збори Сірко. — Пролетаріят, сказав Сірко, розглядав проблеми державного будівництва на Україні і зробив Україну фактором, що з нею рахуються західно-європейські країни. Ще будуть криваві бої. Там за кордоном катують нині сотні наших найкращих синів в польській дефензиві, в румунській с'юранці, по чехословацьких тюрмах. Але даремно старяться буржуазні поспіаки. Раніше чи пізніше ми переможемо буржуазію.

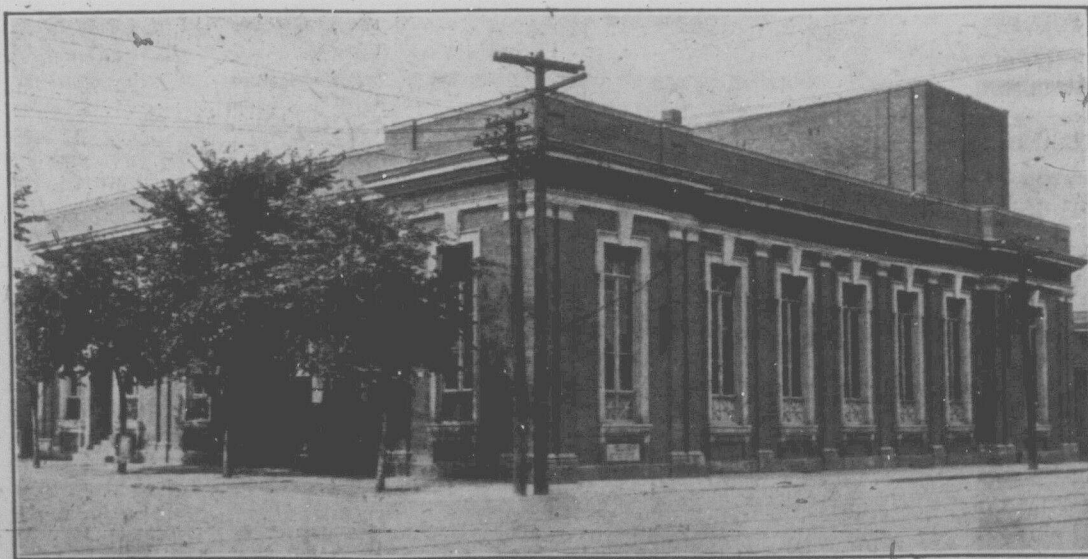
Гадаємо, сказав Сірко, що в друге 10-тиріччя існування радянської влади на Україні Західна Україна не вітатиме нас, а разом з вами братиме участь у святі як рівноправний член великої, єдиної Радянської України.

Буценко оголосив привітальні телеграми від Ц.К. В.К.П. (б.), Союзу, Уряду, Ц.В.К. Р.С. Ф.Р.Р., Реввійськради, Ц.В.К. Союзних Республік, Карельської та Калінінської області, Азербейджану, військових частин, сільрад та райвиконкомів, а також привітальну телеграму українських робітників і фармерів у Канаді. Далі Буценко оголосив відозву уряду до трудящих мас У.С.Р.Р., текст якої збори ухвалили одностайно.

Збори закрилися після короткого кіншевого слова Чубаря.

Газета "Кооперативне життя" (орган усієї української кооперації), що її вже два роки видає Книгоспілка, яка досі виходила двічі на тиждень, з 1. січня виходить щодня.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БУДИНОК Т-ВА УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ У ВІННІПЕГУ

Український Робітничий Дім у Вінніпегу, центральна інституція Товариства Українських Робітничо-Фармерських Дім в Канаді. В цьому будинку поміщаються центральні комітети всіх українських робітничо-фармерських організацій, друкарня ТУРФДім, редакція і адміністрація "Українських Робітничих Вістей", "Фармерського Життя", "Робітничі" та "Світ Молоді" і всі заряди місцевих організацій. В цьому будинку розпочався 1. лютого 1928 року другий шістьмісячний Вищий Освітній Курс, на який прибули курсанти від робітничих та фармерських організацій з цілої Канади.

В 1926 році поруч із старим будинком, збудовано новий, який разом з площею і урочистим конуром коштує \$48,000.00. До того будинку переїсено друкарню, редакції і всі центральні комітети та школу. Збудовано

цей будинок майже цілком за визначені гроші в товаришів по цій Канаді, а головню у Вінніпегу. Кампанія за добровільними жертвами на сплату довгу цієї нової інституції до цього часу не не проваджено, за винятком міста Вінніпегу, де на початку будови українське місцеве робітництво, членство ТУРФДім і Р.З.Т., склало понад 7,000 доларів.

Десяті з'їзди ТУРФДім і Четверта Конвенція Р.З.Т. ухвалили, щоб в місяці від 15. лютого до 15. березня 1928 року відбуті ударні всерасові кампанії за сплатою довгу будинку друкарні й школи у Вінніпегу. Ми кличемо всі наші організації, всіх читачів нашої преси, поспішити після своєї змови з допомогою. Сплатити довг нашої центральної інституції — це повинні бути нашим клечем в місяці від 15. лютого до 15. березня 1928 року.